

2669

2269.

MIEJSKIE MUZEUM TECHNICZNO-PRZE
MYSŁOWE I KRAJOWY INSTYTUT POPIERANIA
RĘKODZIEŁ I PRZEMYSŁU W KRAKOWIE

SPRAWOZDANIE
DYREKCJI ZA R. 1909

5869.

MIEJSKIE MUZEUM TECHNICZNO-PRZE
MYSŁOWE I KRAJOWY INSTYTUT POPIERANIA
RĘKODZIEŁ I PRZEMYSŁU W KRAKOWIE

SPRAWOZDANIE
DYREKCYI ZA R. 1909

DRUKARNIA ZWIĄZOWA (UL. MIKOŁAJSKA 19) POD KARPACZEM I. SZYBOWICZEGO
KRAKÓW 1910 -- KARTONEM MIĘKIEGO MUSEUM TECHNICZNO-PRZEMYSŁOWEGO

MIEJSKIE MUZEUM TECHNICZNO-PRZEMYSŁOWE
MISYON I KRAJOWY INSTYTUT POPRAWIANIA
REKONSTRUKCJI I PRZEMYSŁU W KRAKOWIE

SPRAWOZDANIE
DYREKCYI ZA R. 1909

KRAKÓW 1910. — NAKŁADEM MIEJSKIEGO MUZEUM TECHNICZNO-PRZEMYSŁOWEGO.
DRUKARNIA ZWIĄZKOWA (UL. MIKOŁAJSKA 13) POD ZARZĄDEM A. SZYJEWSKIEGO.

TREŚĆ.

Część I.		Strona
Wstęp		5
A. Zbiory		5
B. Biblioteka i Czytelnia		6
C. Sala rysunkowa		9
D. Konkursa		9
E. Wydawnictwa		9
F. Wystawy		10
G. Egzaminy czeladnicze		11
H. Budowa gmachu		11
I. Komisja dla spraw Muzeum techniczno-przemysłowego		12
 Część II.		
Wstęp		13
A. Kuratorya		14
B. Personal biura		15
C. Działalność Instytutu		15
a) biblioteka i czytelnia		16
b) kursa dla majstrów i czeladników		16
c) wzorowy warsztat introligatorski		19
d) wystawy		21
e) wycieczka rękodzielnicza do Pragi		21
f) pośrednictwo Instytutu przy udzielaniu maszyn, pożyczek i t. d.		21
g) podróże urzędowe		22
D. Zamknięcie rachunkowe		24

TREC

1	.....	1
2	.....	2
3	.....	3
4	.....	4
5	.....	5
6	.....	6
7	.....	7
8	.....	8
9	.....	9
10	.....	10
11	.....	11
12	.....	12
13	.....	13
14	.....	14
15	.....	15
16	.....	16
17	.....	17
18	.....	18
19	.....	19
20	.....	20
21	.....	21
22	.....	22
23	.....	23
24	.....	24
25	.....	25
26	.....	26
27	.....	27
28	.....	28
29	.....	29
30	.....	30
31	.....	31
32	.....	32
33	.....	33
34	.....	34
35	.....	35
36	.....	36
37	.....	37
38	.....	38
39	.....	39
40	.....	40
41	.....	41
42	.....	42
43	.....	43
44	.....	44
45	.....	45
46	.....	46
47	.....	47
48	.....	48
49	.....	49
50	.....	50

CZĘŚĆ I.

MIEJSKIE MUZEUM TECHNICZNO-PRZEMYSŁOWE

Wstęp.

Jak w poprzednich latach tak i w roku 1909 wszelkie zabiegi i starania Dyrekcyi Muzeum, skierowane ku jak najszerszemu rozwinięciu swej działalności na wzór sąsiednich instytucji, rozbiły się o jeden główny szkopuł: brak odpowiedniego lokalu. Kilka sal bowiem o skąpem oświetleniu pozwala na oglądanie zaledwie części bogatych zbiorów, oglądanie powierzchowne, gdyż przedmioty leżą, rzecz można, wprost w jednej masie. O rozdzielaniu i systematycznym grupowaniu tego, co można widzieć, niema co i myśleć. Reszta zbiorów, niedostępna dla publiczności, kryje się po pakach i szafach. Jeżeli dodamy do tego wilgoć murów, będziemy mieli obraz obecnego pomieszczenia Muzeum. To też z niecierpliwością oczekuje Dyrekcyja chwili, gdy rozpoczęta przy ulicy Smoleńsk budowa gmachu dobiegnie końca, a okazały gmach, przyjąwszy instytucję w swe mury, położy kres jej długoletniej tułaczce. Czeka tam Dyrekcyę wprawdzie wyężdżająca praca, będąca niejako rekompensatą za przymusowy odpoczynek lat wielu — praca ta jednak będzie miłą, gdyż rozpocznie nową erę w życiu instytucji.

A. Zbiory.

W roku 1909 zakupiono w fabryce wyrobów z brązu i srebra firmy Bracia Łopieńscy w Warszawie następujące przedmioty za kwotę 830 K 58 h:

- 2 lichtarze (Empire) złoc.
- 1 lichtarz seces. »Cebulka« patyn.
- 1 lichtarz kościelny bronz poler.
- 1 patere Empire, bronz złoc.
- 1 paterkę małą » »
- 1 koszyk ażurowy (Empire) bronz złoc.
- 1 ramkę bronz złoc.
- 1 pudełko (Molet) bronz złoc.
- 1 tacę z lustrem » »

W dalszym ciągu zakupiła Dyrekcya 3 wzorowo oprawione książki za kwotę 411 K 60 h, a mianowicie:

- a) 1 angielską wzorową oprawę w skórę za cenę K 258'—
nadto z wiedeńskiego warsztatu »Wiener Werkstätte«
- b) 1 wzorową oprawę w skórę za cenę . . . K 150'—
- c) 1 wzorową oprawę w płótno » » . . . K 3'60

Muzeum otwarte jest dla zwiedzających codziennie od 10—12 w południe (w dniu powszednie za opłatą 50 h — w niedziele i święta bezpłatnie.

Poniżej zamieszczona tabela podaje ilość osób, które zwiedziły Muzeum:

	w m i e s i ą c u											Razem	
	styczniu	lutym	marcu	kwietniu	maju	czerwcu	lipcu	sierpniu	wrześniu	paźdz.	listopad.		grudniu
Za opłatą 50 hal.	3	1	—	7	15	21	20	37	21	17	6	8	156
Bezpłatnie	282	239	323	187	611	457	224	270	243	439	246	274	3.795
O g ó ł e m	(o 580 osób więcej jak w roku zeszłym)											3.951	

B. Biblioteka i Czytelnia.

Liczba osób, odwiedzających bibliotekę i czytelnię Muzeum, powiększa się stale z roku na rok. Jeżeli porównamy frekwencyę roku 1909 z rokiem ubiegłym, widzimy, iż wykazuje ona przyrost, wynoszący pokaźną cyfrę 2778 osób. Ogółem korzystało z biblioteki i czytelnii w ciągu całego roku 12.871 osób rozmaitych zawodów, które podaje zamieszczona obok tabela.

Liczba osób korzystających z biblioteki i czytelnicy Muzeum w roku 1909 w poszczególnych miesiącach według zawodów:

Z a w ó d	w m i e s i ą c u											
	styczniu	lutym	marcu	kwietniu	maju	czerwcu	lipcu	sierpniu	wrzesniu	paźdz.	listopad.	grudniu
Architektów	10	3	2	3	6	3	—	2	1	7	6	8
Artystek dramat. . .	—	—	—	—	1	—	—	—	5	—	1	1
Ceramików	12	21	24	8	11	6	—	5	8	11	3	12
Cukierników	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Drukarzy	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Fotografów	7	1	8	6	1	2	18	—	3	3	5	17
Gorzelników	—	—	—	—	—	—	7	4	22	—	—	—
Introligatorów	—	—	1	2	3	—	—	1	—	3	6	10
Inżynierów	13	20	—	39	25	8	3	5	20	49	30	35
Kaflarzy	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Krawców	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1
Litografów	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
Malarzy artystów . . .	41	52	57	17	21	10	6	—	8	46	60	36
Malarzy artystek . . .	2	5	29	21	—	1	—	—	3	—	—	—
Malarzy dekorac. . . .	80	56	49	29	10	22	2	—	18	39	40	44
Murarzy	—	—	—	1	—	—	1	—	6	—	1	—
Nauczycieli	2	3	1	3	—	—	—	2	9	8	18	10
Nauczycielek	13	10	3	2	1	1	2	1	3	3	3	7
Odlewaczy w metalu . .	—	3	—	—	—	—	—	3	7	—	—	—
Ogrodników	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Pozłotników	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Rysowników	11	19	19	7	5	14	6	7	8	17	34	11
Rzeźbiarzy	34	35	63	30	34	23	10	4	17	15	17	22
Stolarzy	6	31	22	12	8	13	7	1	3	6	3	6
Szewców	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—
Ślusarzy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1
Tapicerów	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Techników	29	23	22	2	7	7	7	5	1	1	22	16
Tokarzy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Uczn. szk. przem. . . .	158	166	165	123	111	82	38	52	186	217	196	184
» Akad. sztuk p.	271	305	361	222	277	149	32	5	88	253	292	167
» szkoły handl.	22	28	17	20	23	13	9	2	36	17	12	5
» Uniwersytetu	79	130	113	60	119	78	60	41	120	196	160	144
» szkoły dram.	2	1	4	35	18	16	—	—	9	42	5	—
» semin. naucz.	9	14	8	9	4	13	1	—	6	31	77	46
» gimnazjum	326	295	309	235	250	229	218	80	290	434	314	304
» szkół realnych	53	52	57	33	27	32	16	12	37	59	72	85
» Akad. roln.	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—
» » górnicz.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
» szkoły ceram.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
» konserw. muz.	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» Politechniki	7	—	2	8	1	1	—	8	18	4	3	—
Uczeń Uniwersyt.	—	—	7	8	7	—	6	—	—	—	2	—
Zegarmistrzów	4	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Złotników	1	—	2	1	—	2	2	—	—	—	—	—
Osób pryw. męzc.	57	78	67	39	45	55	69	18	69	87	51	42
» » kobiet	13	11	16	3	2	4	2	—	7	6	6	10
Razem osób	1262	1366	1430	982	1018	785	522	260	1015	1560	1444	1227

Ogółem w roku 1909 osób 12.871 (w tej liczbie 228 kobiet).

W roku 1909 powiększono bibliotekę o 240 dzieł w 360 tomach wartości 4636 K 12 h — ogółem liczyła biblioteka z końcem 1909 roku 9777 dzieł w 15335 tomach.

Biblioteka wraz z czytelnią otwartą jest codziennie (prócz niedziel i świąt) w miesiącach zimowych rano od godziny 9—12, po południu od godziny 6—9; w miesiącach letnich rano od godziny 9—12, po południu od 4—7.

Do użytku czytającej publiczności prenumerowano przez cały rok 53 czasopism za ogólną kwotę 880 K 20 h.

Czasopisma te dzielą się na:

1. Ogólnie przemysłowe i zawodowe.

»Sztuka brązownicza i złotnicza« Warszawa, »Przegląd rzemieślniczy« Warszawa, »Odrodzenie« Lwów, »Przegląd ceramiczny« Podgórze, »Przegląd stolarski« Kraków, »Kupiec polski« Kraków, »Dźwignia« Lwów, »Szewc warszawski« Warszawa, »Robotnik budowlany« Lwów, »Archiv für Buchgewerbe« Leipzig, »Schweizerische Buchbinderzeitung« Zürich, »Zentralblatt für das gewerbliche Unterrichtswesen in Osterreich« Wien, »Archiv für Buchbinderei« Halle A/S, »Gewerbliche Rundschau« Graz, »Neue Wiener Schuhmacher-Zeitung« Wien.

2. Pisma z dziedziny artystycznego przemysłu, techniki i sztuki.

»Przegląd techniczny« Warszawa, »Czasopismo techniczne« Lwów, »Architekt« Kraków, »Photographische Chronik« Halle, »Neudeutsche Bauzeitung« Leipzig, »Der Architekt« Wien, »Technik und Wirtschaft« Berlin, »Kunstmarkt« Leipzig, »Das Werk« Leipzig, »Zeitschrift für bildende Kunst« Leipzig, »Kunst Chronik« Leipzig, Jahrbuch der bildenden Kunst« Berlin, »Der Städtebau« Wien, »Beton und Eisen« Berlin, »Zeitschrift für Geschichte der Architektur« Heildelburg, »Zeitschrift des Vereines deutscher Ingenieure« Berlin, »Innen Dekoration« Darmstadt, »Zeitschrift für Reproduktionstechnik« Halle, Die Architektur des XX. Jahrhunderts« Berlin, »Deutsche Kunst und Dekoration« Darmstadt, »Jahrbuch der Bremischen Sammlungen« Bremen, »Kunst und Kunsthandwerk« Wien, »L'Architecte« Paris, »Art et Decoration« Paris, »Revue Alsacienne Illustrée« Strassburg, »The Studio« London, »Zołotoje Runo« Moskwa.

3. Różne.

»Lamus« Kraków, »Wiadomości numizmatyczno-archeologiczne« Kraków, »Łan młodzięż« Kraków, »Tygodnik rolniczy« Kraków, »Rocznik krakowski« Kraków, »Mitteilungen des Mährischen Museum« Brünn, »Deutsche Rundschau für Geographie und Statistik« Halle, »Zeitschrift des Nordböhmischen Gewerbe-Museum in Reichenberg«, »Erzherzog Rainer Museum für Kunst und Gewerbe in Brünn«, »Country-Life« London.

C. Sala rysunkowa.

Jak poprzednio tak i w tym roku otwartą była przy Muzeum sala rysunków wolnorecznych dla rękodzielników.

I-szy kurs rysunkowy rozpoczął się w dniu 2. stycznia i trwał do dnia 25. czerwca, nauka odbywała się od godziny 5—7 wieczór; uczęszczało na nią 10 kandydatów. Z prac wykonanych na tym kursie urządzono w czasie od dnia 26. czerwca do 1. lipca wystawę.

II-gi kurs trwał do 15. lipca do 31. października — uczęszczało nań 12 uczniów introligatorskich.

Nauki na obu kursach udzielał kierownik artystyczny Muzeum, artysta-malarz, Józef Czajkowski.

D. Konkursa.

Zachęcona wynikami ogłoszonych w r. 1908 konkursów, postanowiła Dyrekcyja Muzeum i w tym roku dać szerokim sferom rękodzielniczym możność spróbowania w drodze konkursu swych sił na polu twórczości i należytej techniki wykonania. Ogłoszono jeden konkurs na wykonanie mebli do pokoju sypialnego.

Nagrodę w kwocie 400 K za wzorowe wykonanie mebli, według nagrodzonego przez Muzeum w roku ubiegłym projektu artysty-malarza p. Karola Tichego, przyznano p. Andrzejowi Sydorowi, majstrowi stolarskiemu w Krakowie.

E. Wydawnictwa.

Widząc zupełny u nas brak literatury w dziedzinie sztuki stosowanej, uważała Dyrekcyja Muzeum za swój obowiązek zrobić początek i przystąpić do wydania dziełka traktującego o tej materii. Przyświecała jej przytem myśl, że znajdzie w niedłu-

gim czasie naśladowców i w ten sposób przyczyni się do usunięcia błędnych i niewłaściwych pojęć łączonych ze sztuką stosowaną. Z olbrzymiej specjalnej literatury zagranicznej, wybrała Dyrekcyja dziełko wydane w języku niemieckim, które w swoim czasie narobiło dużo rozgłosu w Niemczech i wywołało znaczny ruch na polu sztuki stosowanej i architektury. Była to rzecz Dra Hermana Muthesiusa, zatytułowana: »Kunstgewerbe und Architektur«. Uzyskawszy od autora upoważnienie do przetłumaczenia dzieła, wydała je Dyrekcyja własnym nakładem, p. t. »Sztuka stosowana i architektura« — w tej błogiej nadziei, iż znajdzie się ono przedewszystkiem w ręku naszych rękodzielników.

F. Wystawy.

Nie rozporządzając obszerniejszym lokalem, musiała się Dyrekcyja Muzeum ograniczyć do urządzenia wystaw, obejmujących jedynie tylko prace wykonane na konkurs, tudzież prace wykonane przez uczestników zawodowych kursów majsterskich. Do wystaw dłużej trwających należała:

- a) wystawa mebli do pokoju sypialnego;
- b) wystawa prac wykonanych na kursie zawodowym introligatorskim.

Wystawa mebli do pokoju sypialnego (zob. Konkursa) trwała od dnia 9. października do dnia 24. października — zwiedziło ją 272 osób.

Wystawę introligatorską urządzono po ukończeniu kursu zawodowego dla introligatorów; obejmowała ona kilkadziesiąt książek ozdobnie lub skromnie oprawionych w skórę, płótno lub papier. Oprócz tego, dzięki uprzejmości Dyrekcyi Muzeum Narodowego i Archiwum aktów dawnych, utworzono na wystawie osobny dział starych opraw, w ten sposób wystawa ta dawała dokładny obraz rozwoju przemysłu introligatorskiego. Uzupełniała ją jeszcze kolekcya papierów sporządzanych przez introligatorów techniką klajstrową; część z nich pochodziła z ręki uczestników kursu, część zaś była wykonaną przez zawodowego nauczyciela p. Bonawenturę Lenarta.

Nadto urządzono jeszcze w czasie od 26. czerwca do 1. lipca wystawę prac uczniów, uczęszczających na kurs rysunków wolnорęcznych dla rękodzielników (zob. Sala rysunkowa).

Oprócz tego umieściła Dyrekcyja na urządzonej przez Izbę rękodzielniczą w Krakowie II. wystawie prac uczniów rękodzielniczych cały szereg prac, pierwszych prób złocenia, wykonanych przez uczniów introligatorskich (zob. Cz. II. Kursa dla majstrów i czeladników).

Ogólne zestawienie osób, które w roku 1909 korzystały z biblioteki i czytelnia, tudzież zwiedziły zbiory i wystawy Muzeum :

Miesiąc	Zbiory	Biblioteka i czytelnia	Wystawy	Razem
Styczeń	285	1262	—	1547
Luty	240	1366	—	1606
Marzec	323	1430	—	1753
Kwiecień	194	982	—	1176
Maj	626	1018	—	1644
Czerwiec	478	785	34	1297
Lipiec	244	522	—	766
Sierpień	307	260	—	567
Wrzesień	264	1015	—	1279
Październik	456	1560	272	2288
Listopad	252	1444	—	1696
Grudzień	282	1227	555	2064
Razem	3951	12871	861	17683

G. Egzamina czeladnicze.

Rozporządzeniem z dnia 14. listopada 1908 L. 98117/08 powołał Magistrat miasta Krakowa jako władza polityczna I. inst. p. Tadeusza Stryjeńskiego, dyrektora Muzeum, na przewodniczącego urzędowej Komisji egzaminacyjnej dla czeladników, działającej na okręg miasta Krakowa, tudzież powiatów politycznych: krakowskiego i podgórskiego. Ze względu na to, iż egzamina te odbywały się w lokalu Muzeum, należy wspomnieć także i o tej działalności Dyrekcyi. Egzaminów odbyło się 13; egzaminowi poddało się 22 kandydatów, a mianowicie: 11 kowali, 3 mechaników-optyków, 2 ślusarzy, 2 tokarzy, 2 kolarzy, 1 bronzownik i 1 bednarz.

12 uczniów złożyło egzamin pomyślnie, 6-ciu zaś reprobowała komisya na przeciąg sześciu miesięcy.

H. Budowa gmachu.

Jak już wspomnieliśmy we wstępie, w roku tym rozpoczęto przy ul. Smoleńsk budowę gmachu, mającego pomieścić w sobie

dwie instytucje: Miejskie Muzeum techniczno-przemysłowe i Krajowy Instytut popierania rękodzieł i przemysłu. Plany budowy wykonał architekt i dyrektor Muzeum, Tadeusz Stryjeński, który celem zapoznania się bliższego z tego rodzaju budowlami, zwiedził w r. 1907 podobne instytucje we Lwowie, Gracu, Celowcu, Lincu, Pradze, Norymberdze, Bernie, Libercu, Tryeście, Gorycyi i Opawie.

Autor planów, stwierdziwszy podczas tej podróży, iż gmachy tego rodzaju są dotychczas prawie wszędzie nieodpowiednio, bo tylko na efekt zewnętrzny a bez uwagi na swe przeznaczenie, budowane, pragnął w swoich planach dać przedewszystkiem dobre rozmieszczenie sal, dużych i należycie oświetlonych. Gmach będzie 2-piętrowy z mezzaninem i pomieści wielką halę maszyn, ubikacje na warsztaty i biura, sale wykładowe, bibliotekę i czytelnię. Koszt budowy, łącznie z urządzeniem wewnętrznym, wyniesie około 600.000 K; na fundusz ten ofiarowała Kasa Oszczędności m. Krakowa 281.021'03 K, kraj 150.000 K, państwo 85.000 K.

Gmach, który będzie mógł stanąć w rzędzie najokazalszych budowli miasta, zostanie zupełnie wykończony i oddany do użytku prawdopodobnie w lipcu 1911 r.

I. Komisya dla spraw Muzeum techniczno-przem.

Przewodniczący:

Dr. Juliusz Leo, prezydent miasta, profesor Uniwersytetu Jagiell., poseł na Sejm kraj. etc.

Członkowie:

Radcy miejscy:

Dr. Ernest Bandrowski, dyrektor szkoły przemysł., poseł na Sejm krajowy.

Marcin Jarra, właściciel fabryki.

Piotr Kosobucki, prezes Izby Stowarzyszeń rękodzielniczych i przemysłowych.

Zygmunt Maywałt, inżynier kolejowy.

Dr. Julian Nowak, profesor Uniwersytetu Jagiell.

Dr. Walenty Staniszewski, dyrektor Kasy Oszczędności m. Krakowa, poseł do Rady państwa.

W ciągu roku odbyła Komisya dla spraw Muzeum techniczno-przemysłowego dwa posiedzenia.

CZĘŚĆ II.

KRAJOWY INSTYTUT POPIERANIA RĘKODZIEŁ I PRZEMYSŁU.

Wstęp.

Z rokiem 1909 ukończył nasz Instytut drugi rok swego istnienia. Z przyjemnością stwierdzić należy, iż zainteresowanie sfer rękodzielniczych, które w roku zeszłym — prawdopodobnie z powodu krótkiego istnienia Instytutu — odnosiły się do niego nieco obojętnie, wzrosło w tym roku znacznie. Należy mieć nadzieję, iż wkrótce, w miejsce obojętności, pojawi się szczere zaufanie i gorąca chęć popierania instytucji.

Ze swej strony Instytut dokładał starań, aby, mając na oku jedynie dobro naszego rękodziela i przemysłu, odpowiedzieć należycie swemu zadaniu.

Działalność jego w ubiegłym roku szła w tym samym co i poprzednio kierunku, rozszerzając się powoli na nowe także dziedziny. I tak podjęła Dyrekcyja w roku ubiegłym myśl urzędzenia przy Instytucie wzorowego warsztatu introligatorskiego, wychodząc z założenia, iż działalność Instytutu, aby była skuteczna i przyniosła dla rękodzielnika rzeczywistą korzyść, musi mieć odpowiednie podłoże. Podłożem tem — to wzorowy warsztat.

Przedkładając niniejsze sprawozdanie poczuwa się Dyrekcyja Instytutu do miłego obowiązku wyrażenia gorącego podziękowania wszystkim czynnikom i osobistościom, które radą lub finansową pomocą przyczyniły się do rozwoju instytucji; przytem ma Dyrekcyja nadzieję, iż poparcia tego w dążeniu do szczytnego celu znajdzie w przyszłości coraz więcej.

A. Kuratorya krajowego Instytutu dla popierania rękodzieł i przemysłu.

Delegaci c. k. Rządu.

J. E. Dr. Wilhelm Exner, c. k. Szef Sekcji, członek Izby pań-
nów, prezydent c. k. Urzędu popierania przemysłu.
Dr. Adolf Müller, c. k. Szef Sekcji w c. k. Ministerstwie robót
publicznych.
Dr. Adam Fedorowicz, c. k. Radca Dworu, delegat c. k. Nam.

Delegaci galic. Wydziału krajowego.

Dr. Władysław Jahl, członek Wydziału krajowego.
Arnulf Nawratil, Radca dworu, starszy inspektor przemysłowy.
Józef Górecki, właściciel fabryki, Radca cesarski.

Delegaci gminy miasta Krakowa.

Dr. Juliusz Leo, prezydent miasta, profesor Uniwersytetu Ja-
giell. poseł na Sejm kraj. etc., prezes Kuratoryi.
Dr. Ernest Bandrowski, dyrektor szkoły przem., radca m.,
poseł na Sejm krajowy.
Dr. Julian Nowak, profesor Uniwersytetu Jagiell., radca m.
Piotr Kosobucki, radca m., prezes Izby Stowarzyszeń ręko-
dzielniczych i przemysłowych, wiceprezes Kuratoryi.

Zastępcy delegatów gminy.

Marcin Jarra, właściciel fabryki, radca m.
Zygmunt Maywałt, inżynier kolei, radca m.

Delegaci Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie.

Maurycy Dattner, prezydent Izby handl. i przem. w Krakowie,
wiceprezes Kuratoryi.
Dr. Artur Benis, sekretarz Izby handl. i przem. w Krakowie.

Delegaci Izby Stowarzyszeń rękodz. i przem. w Krakowie.

Piotr Repetowski, majster introligatorski.
Konstanty Lachowski, majster szewski.

Delegaci Kasy Oszczędności miasta Krakowa.

Dr. Walenty Staniszewski, dyrektor Kasy Oszczędności m.
Krakowa, radca m., poseł do Rady państwa.
Zygmunt Kowalski, dyrektor Kasy Oszczędności m. Krakowa.

Delegat Związku Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie.

Wojciech Biechoński, prezes Związku Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Nadto należą do Kuratoryi.

Zygmunt Kremer, jako c. k. inspektor przemysłowy.

Witold Ostrowski, jako c. k. instruktor Stowarzyszeń przemysłowych.

Wydział wykonawczy Kuratoryi.

Dr. Juliusz Leo, j. w., jako przewodniczący.

Dr. Ernest Bandrowski, j. w.

Dr. Artur Benis, j. w.

Maurycy Dattner, j. w.

Dr. Wilhelm Exner, j. w.

Dr. Władysław Jahl, j. w.

Witold Ostrowski, j. w.

Piotr Repetowski, j. w.

Dr. Walenty Staniszewski, j. w.

W r. 1909 odbyło się jedno posiedzenie Kuratoryi, tudzież dwa posiedzenia Wydziału wykonawczego.

B. Personal biura.

Dyrektor: Tadeusz Stryjeński, architekt, radca Budownictwa.

Sekretarz: Stanisław Batko, koncept. urzędnik Magistratu m. Krakowa (przydziel. od dnia 8. marca 1909).

Kierownik techniczny: Michał Szczepański, inżynier (ustąpił dnia 28. lutego 1909).

Kierownik artystyczny: Józef Czajkowski, artysta-malarz (prow.).

Urzednicy kancel. pomocn.: Ludwik Sroka, Michalina Zawitło.

Bibliotekarz: Maryan Brosmann.

Woźni: Franciszek Musiał, Józef Kaputa.

Warsztat introligatorski.

Nauczyciel zawodowy i wermistrz: Bonawentura Lenart.

C. Działalność Instytutu.

Działalność Instytutu rozciągała się w ciągu całego roku na następujące dziedziny:

- a) Bibliotekę i czytelnię;
- b) Kursa dla majstrów i czeladników;
- c) Wzorowy warsztat introligatorski;
- d) Wystawy;
- e) Wycieczkę rękodzielniczą do Pragi;
- f) Pośrednictwo Instytutu przy udzielaniu maszyn, pożyczek itd.;
- g) Podróże urzędowe.

a) Biblioteka i czytelnia (zob. str. 6).

b) Kursa dla majstrów i czeladników.

W ciężkich warunkach znajduje się dzisiaj rękodzielnik nasz wobec szalonej konkurencji wielkiego przemysłu i handlu. Aby w walce tej nie upaść, musi on uzbroić się w niezwykłą energię, osiąść doskonałą technikę rzemiosła, nadto przyswoić sobie niezbędne wiadomości zawodowej ksiązkowości i kalkulacji.

Urządzone przez Instytut kursa mają właśnie za zadanie kształcić rękodzielników w tym kierunku. Kursów tych powinno być jak najwięcej; niestety jednak wskutek zbyt wielkich kosztów urządzenia, liczba ich w roku nie jest duża. Lwią część tych kosztów stanowią zasiłki (2 K dziennie dla jednej osoby), które Dyrekcyja musi udzielać uczestnikom, ze względu na trudne warunki ich egzystencji; w innych prowincjach Monarchii udziela się zasiłku tylko wyjątkowo. Oprócz zasiłku udzielał Instytut uczestnikom kursu bezpłatnie przyborów naukowych, materiałów, narzędzi i maszyn. Po ukończeniu kursu otrzymywali uczestnicy świadectwa.

W r. 1909 urządziła Dyrekcyja następujące kursa:

1. Kurs stolarstwa meblowego (dokończenie) od 16. listopada 1908 do 6. lutego 1909).
  2. Kurs rysunków zawodowych dla murarzy (od 18. stycznia do 13. marca).
  3. Kurs rysunków zawodowych dla kamieniarzy (od 8. lutego do 19. marca).
  4. Kurs ręcznego złocenia (od 15. lipca do 15. października).
  5. Kurs zawodowy dla introligatorów (od 2. do 31. listopada).
- Nadto w lokalu Instytutu odbył się — staraniem Wydziału krajowego — krajowy kurs majsterski dla szewców (od 18. października do 4. listopada).

Celem zapewnienia należytego toku nauki na tych kursach, wydała Dyrekcyja następujący:

Regulamin dla uczestników kursu.

1. Każdy uczestnik kursu winien zachowywać się w czasie wykładów należyście, dbać o porządek i czystość, tudzież stosować się do wszystkich wskazówek i zarządzeń kierownika warsztatu.
2. Spażnianie się lub opuszczanie godzin nauki nie jest dozwolonym i pociąga za sobą wykreślenie z listy uczestników.
3. W czasie nauki lub pauz nie wolno wydalać się poza obręb gmachu.
4. Narzędzi, maszyn i dostarczonego przez Instytut materiału należy szanować — po zakończeniu nauki należy każdorazowo narzędzia w porządku ułożyć na właściwem miejscu. Wszelką szkodę wynikłą z niezachowania należytej staranności winien sprawca wynagrodzić; w razie niewykrzyca sprawcy wszyscy uczestnicy odpowiadają za szkodę solidarnie.
5. W czasie nauki tytoniu palić nie wolno.
6. Prace wykonywane w warsztacie stają się własnością Instytutu.
7. Niestosowanie się do regulaminu pociągnie za sobą wykreślenie z listy uczestników kursu.

1. Kurs stolarstwa meblowego.

Kurs ten rozpoczął się jeszcze w dniu 16. listopada 1908 i trwał do 6. lutego 1909 r. Nauka odbywała się codziennie (prócz niedziel i świąt) od godz. 2 po połud. do 8. wieczór, a udzielali jej: Czajkowski Józef, artysta-malarz; Sydor Andrzej, majster stolarski; Stryjeński Tadeusz, dyrektor Muzeum techn.-przem. i inż. Szczepański Michał, kierownik Instytutu.

Plan naukowy obejmował następujące przedmioty:

- a) Rachunki, geometrya, b) Rysunki zawodowe, c) Rysunki wolnoręczne, d) Kalkulacya.

Na kurs zapisało się 9 uczestników.

2. Kurs rysunków zawodowych dla murarzy.

Jak już wyżej zaznaczono, kurs ten rozpoczął się w dniu 18. stycznia i trwał do dnia 13. marca. Nauka odbywała się przez pięć dni w tygodniu od godziny 6—8 wieczór, udzielał jej zaś budowniczy, Stanisław Krzyżanowski.

Na kurs zapisało się 18 uczestników, do końca jednak wytrzymało tylko 7. C. k. Ministerstwo robót publicznych udzieliło na ten kurs subwencyi w kwocie 150 K.

3. Kurs rysunków zawodowych dla kamieniarzy.

Kurs ten odbył się w czasie od 8. lutego do 19. marca. Nauka odbywała się przez pięć dni w tygodniu od godziny 6—8 wieczór, a obejmowała następujące wykłady:

- a) Wykłady wykreśleń geometrycznych na tablicy,
- b) Rysunki zawodowe z podziałem składań, a mianowicie: rysunki budowlane i dekoracyjne, portale, balkony, obramowanie okien, arkady, cokoły, studnie, rysunki pomników etc. w widokach frontowych, przekrojach i rzutach.
- c) Stylistykę i rachunki zawodowe.

Nauki udzielał majster kamieniarski, Piotr Cekiera.

Na kurs zapisało się 13 uczestników, do końca uczęszczało tylko 6.

4. Kurs ręcznego złocenia (dla introligatorów).

Wskutek prośby Stowarzyszenia przemysłowego introligatorów w Krakowie, urządziła Dyrekcyja w czasie wakacyjnym wyjątkowo dla starszych uczniów introligatorskich, kończących już ostatni rok praktyki zawodowej, kurs ręcznego złocenia.

Nauka odbywała się codziennie prócz niedziel i świąt od godziny 6—8 wieczór i miało na celu zapoznanie uczniów przez ćwiczenia praktyczne z zasadniczymi pojęciami rękoczynu.

Nauki udzielał nauczyciel zawodowy Instytutu, Bonawentura Lenart.

Stowarzyszenie przemysłowe introligatorów w Krakowie subwencyonowało ten kurs kwotą 100 K.

5. Kurs zawodowy dla introligatorów.

Kurs trwał od 2. listopada do 31. listopada. Nauka odbywała się codziennie (prócz niedziel i świąt) od godz. 8—12 w południe i od godz. 2—7 wieczór. Nauka była praktyczna i miała na celu zapoznanie uczestników z dobrą techniką oprawiania książek. Nauczycielem był, sprowadzony kosztem Wydziału krajowego wybitny introligator niemiecki, Paul Adam z Düsseldorfu.

Funkcyje asystenta i tłumacza pełnił przy nim nauczyciel zawodowy Instytutu, Bonawentura Lenart.

W kursie wzięło udział z Krakowa i prowincyi 12 uczestników (w tem 3 majstrów).

Z prac wykonanych przez uczestników kursu urządzono wystawę (zob. Cz. I. Wystawy). Kurs w czasie odbywania się nauki raczyli zwiedzić: J. E. Marszałek krajowy hr. Stanisław Badeni, Prezydent miasta Dr. Juliusz Leo, Radca Dworu

Arnulf Nawratil, tudzież krajowy Inspektor szkolny Antoni Stefanowicz.

C. k. Ministerstwo robót publicznych udzieliło na ten kurs subwencji w kwocie 930 K.

Krajowy kurs majsterski dla szewców.

Kurs ten urządzony staraniem Wydziału krajowego rozpoczął się w dniu 18. października i trwał do dnia 4. listopada.

Nauka odbywała się codziennie (prócz niedziel i świąt) od godziny 8—12 w południe i od godz. 2—7 po południu. Na kursie wykładali: Filip Prociuk, kierownik kursu; Wejers Wincenty, instruktor fachowy; Ostrowski Witold, c. k. Instruktor Stowarzyszeń przemysł.; Dr. Bier Leonard, st. inspektor c. k. Zakładu badania środków spożywczych.

Plan nauki obejmował następujące wykłady:

- a) budowa nogi, branie miary, odlewy gipsowe, rysunki zawodowe, przykrawanie i ręczny wyrób wierzchów i spodów obuwia; wyrób obuwia przy pomocy najważniejszych maszyn ręcznych i nożnych, przy zastosowaniu nowoczesnych narzędzi;
- b) o materiałach szewskich; c) zawodowa książkowość i stylistyka; d) higiena zawodowa; e) najważniejsze postanowienia ustawy przemysłowej i ustaw robotniczych.

Na kurs uczęszczało 6 majstrów i 9 czeladników.

Zestawienie ilości uczestników zawodowych kursów odbytych w r. 1909.

Kurs dla stolarzy meblowych	uczestników	9
» » murarzy	»	7
» » kamieniarzy	»	6
» ręcznego złocenia	»	10
» dla introligatorów	»	12
» krajowy szewski	»	15

Razem uczestników 59

c) Wzorowy warsztat introligatorski.

Wiadomo powszechnie, iż uczeń rękodzielniczy, uzyskawszy dyplom i tytuł czeladnika, rozpoczyna drugi, równie mozolny okres nauki, w którym pochwytane przez siebie wiadomości ma uzupełnić, pogłębić, nieużyteczne zastąpić praktycznymi. Nauka ta powinna być długa, podana przez wytrawnego nau-

czyciela, znającego braki i niedomagania rękodzielnika. Tymczasem u nas dzieje się zwyczajnie inaczej. Młody czeladnik, goniąc za wyższym zarobkiem, wstępuje bez namysłu do pierwszego lepszego warsztatu, tam pracuje nerwowo pod hasłem »byle szybko« a co zatem idzie szablonowo, zabijając powoli tlejącą w sobie iskrę twórczości.

W ten sposób pracuje początkowo jako czeladnik, a później jako majster. Jedyne miejscem, gdzie w tych warunkach można pracować nad wykształceniem zawodowym — to dostępny dla każdego — wzorowy warsztat.

Tam, w tej »Akademii rękodzielniczej«, pracuje każdy swobodnie, nie krępowany szablonem, tam poznaje się z dobrem narzędziem, ulepszoną maszyną, z wyborowym materiałem, tam wreszcie zaprawia się w lepszej technice. Wzorowy warsztat jest nauczycielem, opiekunem i doradcą dla każdego.

Te względy spowodowały, iż Dyrekcyja przystąpiła do założenia i urzędnienia warsztatu introligatorskiego. Istnieje on niespełna rok, a mimo to jednak potrafił już zdobyć sobie zupełne uznanie w sferach zawodowych — Dyrekcyi zaś dał możliwość uzyskania trwałego z temi sferami kontaktu.

Koszt urządzenia tego warsztatu wynosi około 7000 K; warsztat jednak jest, jak ocenili ludzie fachowi, urządzoney rzeczywiście wzorowo, tak, iż może się równać z najlepszymi pracowniami w kraju i zagranicą. Maszyn pierwszej jakości posiada warsztat cztery, a mianowicie: maszynę do krajania tektur, maszynę do obcinania, maszynę do złocenia i tłocznię; oprócz tego cały szereg potrzebnych narzędzi. Duży zapas ornamentyki i pisma do złocenia maszynowego dopełnia urządzenia warsztatowego. Kwota, za którą urządzoneo warsztat, jest wydatkiem jednorazowym, utrzymanie zaś warsztatu w ruchu przez cały rok kosztować będzie 3—4000 K, czyli tyle, co kosztuje obecnie urządzenie jednego, dwumiesięcznego kursu zawodowego. Korzyść z tego będzie taka, iż Dyrekcyja, utrzymując warsztat introligatorski w ruchu przez cały rok, będzie mogła, nie dokładając nic do powyższej kwoty, urządzić nie tylko jeden główny kurs dwumiesięczny, ale nadto jeszcze kilka (3—4) mniejszych. Wreszcie dostarczał będzie warsztat przez cały rok prac, które będą służyć jako wzory tak dla uczestników kursów, jak i dla introligatorów w kraju.

Jak korzystnym a zarazem potrzebnym jest urządzenie takiego

warsztatu, okazało się już podczas urządzanego w nim po raz pierwszy kursu zawodowego dla introligatorów, który właśnie dzięki tej okoliczności dał bardzo dodatnie rezultaty.

Na podstawie tego doświadczenia wyraża Dyrekcyja przekonanie, iż co rychlej powinno się przystąpić do założenia kilku innych wzorowych warsztatów, jak n. p. krawieckiego, szewskiego, stolarskiego i dla metalowców.

Ze względu na to, iż najmniej kosztownem jest założenie warsztatu krawieckiego względnie szewskiego, powinno ono mieć miejsce już w najbliższej przyszłości — urządzenie dalszych warsztatów, obmyślane już teraz i przygotowane częściowo, odłożone być musi aż do chwili ukończenia budowy nowego gmachu.

d) Wystawy (zob. Cz. I.).

e) Wycieczka rękodzielnicza do Pragi.

W jesieni r. 1909 otwartą została w Muzeum technologicznem w Pradze wystawa introligatorska; miała ona na celu przedstawić pewne używane w tym zawodzie techniki, jak sporządzanie papierów wyklejkowych techniką kłajstrową i na karagenie. Dyrekcyja Instytutu zorganizowała wycieczkę introligatorów, która w dniach 30., 31. i 1. listopada zwiedziła szczegółowo wystawę. W wycieczce wzięło udział 4 majstrów i 13 czeladników. Koszta wycieczki w kwocie 574 K 40 h pokrył w całości Instytut.

(Na wystawie tej umieścił także nauczyciel zawodowy tutejszego Instytutu Bonawentura Lenart papiery wyklejkowe, za które otrzymał dyplom honorowy).

f) Pośrednictwo Instytutu przy udzielaniu maszyn, pożyczek i t. d.

Podobnie jak w zeszłym tak i w tym roku zgłaszali się do Instytutu licznie rękodzielnicy miejscowi, jakoteż z zachodniej części kraju, w sprawie przyjęcia ich na zawodowe kursa we Wiedniu.

Instytut udzielał w tych wypadkach informacji ustnych lub pisemnych, podania nadsyłane przez kandydatów przeglądał, a uzupełniwszy je ewentualnie potrzebnymi dokumentami, przedkładał wraz ze swą opinią c. k. Urzędowi popierania

przemysłu, który w odpowiednim czasie wzywał kandydatów na kursa, udzielając im zasiłków na koszty utrzymania się we Wiedniu. Zasiłki te wynosiły tygodniowo dla majstrów 20 K, dla czeladników 17 K. Oprócz tego zwracał c. k. Urząd popierania przemysłu każdemu powołanemu kandydatowi kosztą podróży III. klasą pociągu osobowego z miejsca jego zamieszkania do Wiednia i z powrotem.

Również z całą gotowością pośredniczył Instytut przy wszelkich staraniach i zabiegach spółek i towarzystw gospodarczych o udzielenie im urządzeń maszynowych lub przyznanie pożyczek z funduszków państwa lub kraju. Za pośrednictwem właśnie Instytutu otrzymał zakład wychowawczy »Powściągliwość i praca« w Pawlikowicach z c. k. Ministerstwa robót publicznych przyrzeczenie uzyskania subwencji.

Na ręce Instytutu wreszcie asygnował Wydział krajowy stypendya dla rękodzielników, udających się na dalsze studia zawodowe za granicę, jakoteż pożyczki na założenie pracowni, przekazując zarazem Instytutowi wszelką kontrolę nad obdarowanymi osobami.

Prowadzona przez Instytut sprawa budowy hali maszynowej stolarskiej w Krakowie, posunęła się w tym roku o znaczny krok naprzód; Rada miasta bowiem na posiedzeniu w dniu 22. grudnia 1909 roku uchwaliła ofiarować pod budowę hali grunt. Jest więc wszelka nadzieja, iż niebawem budowa ta się rozpocznie.

g) Podróże urzędowe.

W roku 1909 przedsięwzięli urzędnicy Instytutu następujące podróże w celach urzędowych:

a) Dyrektor Stryeński Tadeusz odbył następujące podróże: w styczniu do Lwowa celem wzięcia udziału w ankiecie Wydziału krajowego w sprawie ustalenia programu kursów zawodowych; w lipcu do Wiednia w sprawie urządzenia kursu dla introligatorów; w listopadzie do Wiednia celem wzięcia udziału w zjeździe kierowników instytutów; w grudniu do Lwowa celem wzięcia udziału w ankiecie Wydziału krajowego w sprawie ustalenia programu kursów zawodowych.

b) Sekretarz Bałko Stanisław odbył następujące podróże: w kwietniu do Andrychowa w sprawie urządzeń maszynowych chrześcijańskiego stowarzyszenia tkaczy; w maju do Nowego

Iczyna celem zwiedzenia hali maszynowej stolarskiej; w październiku do Częstochowy celem zwiedzenia wystawy przemysłowej; w listopadzie do Wiednia celem wzięcia udziału w zjeździe kierowników instytutów; w grudniu do Lwowa celem wzięcia udziału w ankiecie Wydziału krajowego w sprawie ustalenia programu kursów zawodowych.

c) Kierownik artystyczny Józef Czajkowski, artysta-malarz, zwiedził w czasie od dnia 1. do 12. maja muzea przemysłowe w Wiedniu, Gracu, Lincu, Budziejowicach, Pradze, Reichenbergu, Bernie i Opawie.

Wycieczka ta miała posłużyć głównie do orientacji w urzędzeniu budującego się w naszym mieście gmachu Muzeum techniczno-przemysłowego.

d) Nauczyciel zawodowy Bonawentura Lenart zwiedził w październiku wystawę introligatorską w Pradze.

D. Zamknięcie rachun

Dział XII	Przychód	Wpłynęło			
		pojedynczo	razem		
poz. 5	Muzeum techniczno-przemysłowe.				
	Subwencja Ministerstwa Oświaty *)	—	—		
	» krajowa	8000	—		
	Dochód z realności L. 59 Dz. III. Smoleńsk	403	34		
	Bilety wstępu i opłaty za wynajęcie sali	439	46	8842	80
poz. 6	Krajowy Instytut popierania rękodziel i przemysłu.				
	Subwencja c. k. Ministerstwa robót publ.	12000	—		
	» nadzw. » » » »	3240	53		
	» krajowa	6000	—		
	» » nadzw.	700	—		
	» Izby handl. i przem. w Krakowie	1500	—		
	» Stow. przem. introlig. w Krakowie	100	—		
	Różne dochody	107	35	23647	88
	Dotacja gminy			28573	18
				61063	86

Kraków, dnia

Z miejskiej Izby

Krzyżanowski m. p.
dyrektor.

*) Subwencja Ministerstwa Oświaty dotychczas jeszcze nie wpłynęła.

kowe za rok 1909.

Dział XII	Rozchód	Wydano			
		pojedynczo	razem		
poz. 11 i 12	Wydatki administr. Muzeum i Instytutu.				
	Dyrektor	6000	—		
	Kierownik techniczny (do dnia 28. lutego 1909)	700	—		
	Sekretarz (od dnia 8. marca 1909)	2579	92		
	Kierownik artystyczny	3600	—		
	Bibliotekarz	2100	—		
	Pomoc biurowa manipulacyjna	3660	—		
	Wydatki kancelaryjne	2242	26		
	Służba: woźny I. klasy	1410	64		
	woźny II. klasy	1077	65		
	Lokal i naprawy	5002	75		
	Opał	894	50		
	Instalacja światła elektrycznego	2860	87		
	Oświetlenie elektryczne	481	69		
	Ubezpieczenie zbiorów	661	94	33272	22
	Subwencje na kursa zawodowe.				
	Subwencja dla kraj. kursu szewskiego	300	—		
	» » Izby rękodz. na wystawę prac uczniów rękodz. (II. rata)	550	—		
	Subwencja dla szkoły zaw. kraw. Jana Łopatki	200	—	1050	—
	Na cele Muzeum.				
	Inwentarz	1034	52		
	Biblioteka	5057	85		
	Oprawa książek	14	—		
	Za dawniej kupione okazy	2000	—		
	Zakupno okazów w r. b.	1091	68		
	Sala rysunkowa	197	25		
	Wydawnictwo książki, zasiłki i nagrody	3056	90		
	Podróże urzędowe	353	80	12806	—
	Na cele Instytutu.				
	Inwentarz	318	72		
	Warsztat introligatorski:				
	a) Pensja nauczyciela zawodowego	2591	52		
	b) Inwentarz	5682	25		
	c) Materyały	1169	77	9443	54
	Kurs stolarski	940	—		
	Kurs murarski	380	—		
	Kurs kamieniarski	168	—		
	Kurs ręcznego złocenia	244	59		
	Kurs dla introligatorów	1278	95		
	Podróże urzędników	1161	84	13935	64
				61063	86

1. kwietnia 1910 r.

obrachunkowej:

Karpiński m. p.
starszy adjunkt.

Projekt budżetu

MIEJSKIE MUZEUM

Dział XII	D o c h o d y	Razem	
poz. 5	Subwencja Ministerstwa Oświaty	7000	—
	» krajowa	8000	—
	Bilety wstępu	500	—
		15500	—

KRAJOWY INSTYTUT POPIERANIA

poz. 6	Przypuszczalna stała subwencja Ministerstwa robót publiczn.	12000	—
	» nadzwyczajna subwencja Ministerstwa robót publiczn. na kursa, wystawy, wycieczki	2000	—
	Przypuszczalna stała subwencja krajowa	6000	—
	» nadzw. » « na kursa, wycieczki	2000	—
	» subwencja Izby handlowej	1500	—
		23500	—

Kraków, dnia

Z miejskiej Izby

na rok 1910.

TECHNICZNO-PRZEMYSŁOWE.

Dział XII	W y d a t k i	Razem	
D. 11	Dyrektor (z 6000 K połowa)	3000	—
	Kierownik artystyczny sali rysunkowej (cała płaca)	3600	—
	Bibliotekarz	2100	—
	Woźny I klasy K 950 i 350 i umund. K 90	1390	—
	Lokal i naprawy	2515	—
	Opał	461	—
	Oświetlenie: światło elektryczne	225	—
	Telefon	85	—
	Na ubezpieczenie zbiorów	720	—
	Na cele biblioteki, zakupno obrazów, konkursów, wykładów etc.	11400	—
		25496	—

RĘKODZIEŁ I PRZEMYSŁU.

D. 12	Dyrektor (z 6000 K połowa)	3000	—
	Kierownik techniczny K 3600 i 1104	4704	—
	Pomoc kanc. concept. K 1600, dod. osob. 1200 i 200 trzechl.	3000	—
	Pomoc biurowa manipulacyjna	3500	—
	Woźny II. klasy K 800 i 300 i umund. 96	1196	—
	Lokal i naprawy	2515	—
	Opał	461	—
	Różne:		
	Światło	225	—
	Koszta kancelaryjne	260	—
	Szafy i sprzęty	400	—
	Oprawa książek i rysunków	500	—
	Drobne wydatki	320	—
	Na kursa majsterskie i zawodowe, na propagandę w kierunku asocjacji rękodzielników, na rysunki wieczorne, za- wodowe, wystawy prac	14000	—
	34081	—	

1. kwietnia 1910 r.

obrachunkowej:

Krzyżanowski m. p.
dyrektor.

